

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การอ่านนิทานเสริมปัญญา

พัฒนาชีวิต

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนียด

เนื้อหาบางตอนจากนิทานพื้นบ้าน เรื่อง หลวิชัยคำวี

“แม่โคให้ลูกเสือกินนมจนอิ่ม ลูกเสือรู้สึกซาบซึ้งใจในบุญคุณของแม่โคมาก จึงเอ่ยปากชวนแม่โคและลูกโคไปอยู่ด้วยกัน โดยต่างนับถือกันว่า แม่โคเป็นแม่ของลูกเสือ ส่วนลูกโคก็เป็นน้องของลูกเสือ”

คำถามชวนคิด

คำถาม : นักเรียนจะนำคุณค่า
และข้อคิดจากข้อความนี้ไป
ปรับใช้ในชีวิตจริงอย่างไร

คำตอบ : เป็นคนมีเมตตาและ
มีจิตใจโอบอ้อมอารี

นิทานบางเรื่อง แฝงไปด้วยคุณค่าและ
ข้อคิดสอนใจ เพื่อให้ผู้อ่านนำไปปรับใช้
ในการดำเนินชีวิต ได้อย่างเหมาะสม

การอ่านนิทานเสริมปัญญาพัฒนาชีวิต
จะช่วยให้ผู้อ่านมีปัญญา มีความคิด และมี
แนวทางในการดำเนินชีวิตตามคติธรรม

การอ่านนิทานเสริมปัญญา
พัฒนาชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอก หลักการอธิบายคุณค่าของเรื่องที่ได้
๒. เขียน อธิบายคุณค่าของนิทานที่บ้านที่ได้
๓. บอก แนวทางการนำคุณค่าและข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

คำถามชวนคิด

คำถาม : นักเรียนคิดว่านิทาน
พื้นบ้านแต่ละเรื่อง มีคุณค่า
และข้อคิดหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : มี เพราะนิทานพื้นบ้าน
แต่ละเรื่อง มักสอดแทรกคุณค่า
และข้อคิดในเนื้อหา

ข้อความชวนคิด

การอ่านนิทานที่บ้าน เป็นการอ่าน
แบบจับใจความ เพราะผู้อ่านจะต้อง
ค้นหาใจความ คุณค่า และข้อคิดของ
เรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง

นักเรียนรู้จักนิทานพื้นบ้าน
เรื่อง หลวิชัยคำวี หรือไม่ อย่างไร

เรื่อง หลวิชัยคารวี

นานมาแล้ว มีแม่เสือกับลูกเสือกูหนึ่ง อาศัยอยู่ในถ้ำลึก
วันหนึ่ง แม่เสือได้ออกไปหากินเพลิน จนลืมลูกเสือให้อดนม
อยู่ในถ้ำ ลูกเสือหิวนมมาก จึงออกมารอแม่อยู่หน้าถ้ำ ขณะนั้น
มีแม่โคตัวหนึ่ง กับลูกน้อยเดินผ่านมาพอดี ลูกเสือก็ร้องวิงวอน
ขอกินนมแม่โค แต่แม่โคทำนิ่งเฉย ลูกโคเห็นดังนั้น จึงอ้อนวอน
แม่โคให้ช่วยชีวิตลูกเสือไว้ แม่โคจึงยอมให้ลูกเสือกินนม

ลูกเสือรู้สึกซาบซึ้งในบุญคุณของแม่โค จึงอยากให้ไปอยู่ด้วยกันในถ้ำ แต่แม่โคไม่ไว้ใจแม่เสือ เกรงว่าอาจได้รับอันตราย ลูกเสือบอกให้แม่โคกับลูกโคไปซ่อนตัวก่อน แล้วตนจะคุยกับแม่เสือให้ ครั้นเมื่อแม่เสือกลับมาถ้ำ ลูกเสือก็ตัดพ้อและน้อยใจว่าตนนั้นหิวมาก ถ้าไม่มีแม่โคใจดีมาให้กินนม ป่านนี้ลูกเสือคงตายไปแล้วแน่ ๆ ดังนั้น แม่เสือต้องให้แม่โคมาอยู่ด้วย เพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณ และต้องสัญญาว่าจะไม่กินแม่โค

แต่ในใจแม่เสือนั้น คิดจะฆ่าแม่โคกับลูกโคตลอดเวลา
อยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่แม่โคออกไปหากิน แม่เสือก็นสะกดรอยตาม
และเข้าตะครุบแม่โคจนตาย เพื่อกินเป็นอาหาร จากนั้นแม่เสือก็น
ก็กลับถ้ำ ลูกเสื่อและลูกโคก็ถามถึงแม่โค แต่แม่เสื่อตอบว่า
ตนเองกับแม่โคออกหากินต่างเวลากัน จึงไม่รู้ว่าแม่โคไปหากิน
ทางไหน ลูกเสือกับลูกโคก็สงสัย และออกไปตามหาแม่โคในป่า
จนไปพบซากของแม่โค ก็แน่ใจทันทีว่าแม่เสือกินแม่โคเสียแล้ว

ลูกสัตว์ทั้งสอง โกรธและเสียใจมาก ที่แม่เสือผิดคำพูด ทั้งสองจึงคิดว่า แม่เสือควรตายตามแม่โคไป จากนั้นก็กลับไป ถ้ำเหมือนเดิม ครั้นเวลากินนม ขณะที่แม่เสือนอนให้นมอยู่นั้น ลูกเสือและลูกโคก็ช่วยกันรุมทำร้ายแม่เสือจนตาย แล้วก็หนี ออกจากถ้ำไป ครั้นเดินทางผ่านอาศรมของพระฤๅษีตนหนึ่ง ทำให้พระฤๅษีประหลาดใจ ที่เสือกับโคอยู่ด้วยกันได้ จึงถามไถ่ จนทราบความจริง และร้ายคาถาให้ลูกสัตว์ทั้งสองเป็นมนุษย์

ลูกเสียมี่ชื่อว่า “หลวิชัย” ลูกโคมีชื่อว่า “คารวี” และได้
ร่ำเรียนวิชาจนชำนาญ จึงออกเดินทางไปสร้างเกียรติคุณให้แก่
ตนเองเพื่อความเจริญรุ่งเรือง ก่อนออกเดินทาง พระฤๅษีได้เสก
คาถาถอดดวงใจของทั้งสองไว้ในพระขรรค์ เพื่อไม่ให้ใครฆ่าตาย
และกำชับว่า อย่าให้พระขรรค์นี้ไปตกอยู่ในมือใคร มิฉะนั้นจะ
เกิดอันตรายได้ ทั้งสองจึงออกเดินทางไปเรื่อย ๆ จนถึงเมือง
จันทบุรี ซึ่งลูกสาวเจ้าเมืองงดงามมาก ชื่อว่านาง “ศรีสุดา”

อยู่มาวันหนึ่ง มียักษ์แฝงตัวมาอยู่ที่นอกเมือง คอยดักจับ
ชาวบ้านกิน จนจำนวนประชากรลดลงและทำให้ไม่มีใครกล้าไป
ตักน้ำอีก เจ้าเมืองก็จนปัญญา แต่ทว่าด้วยความสามารถของ
หลิวชัยและคาวี เมื่อเจอยักษ์ก็สามารถปราบได้ทันที คาวีเอา
พระขรรค์ฟันถูกตัวยักษ์จนขาดตาย ทุกคนต่างพากันดีใจ
เมื่อเจ้าเมืองทราบข่าว จึงเชิญให้หลิวชัยและคาวีเข้าไปในเมือง
และเลี้ยงต้อนรับเป็นอย่างดี

เจ้าเมืองได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าทั้งสองคนสง่างามและ
มีความสามารถ ที่สามารถช่ายักษ์ใจร้ายได้ ทำให้บ้านเมือง
กลับมาสงบสุขร่มเย็น เจ้าเมืองจึงยกลูกสาวให้กับผู้ที่ปราบยักษ์
ได้นั้นคือ คาวี พร้อมกับตำแหน่งอุปราช แต่คาวีไม่เอาเพราะ
มองว่า พี่หลวิชัยก็มีความสามารถเช่นกัน ถ้าเจอยักษ์ก็สามารถ
ช่ายักษ์ได้เหมือนกัน ดังนั้น จึงขอให้เจ้าเมืองยกนางศรีสุดา
ให้กับพี่หลวิชัย ฝ่ายเจ้าเมืองก็ไม่ขัด ได้ยกลูกสาวให้กับหลวิชัย

จากนั้น คาวีกราบลาพี่ชาย และออกเดินทางไปแสวงหาบ้านเมืองอื่น ๆ ก่อนจากกันหลวิชัยและคาวี ได้เสี่ยงดอกบัวคนละดอก โดยอธิษฐานว่า ถ้าดอกบัวของผู้ใดเหี่ยวแห้งลง แสดงว่าผู้นั้นกำลังจะได้รับอันตราย ให้อีกฝ่ายหนึ่งไปช่วยเหลือ คาวีเดินทางไปเรื่อย ๆ จนถึงเมืองร้าง ได้พบกลองใบใหญ่ตั้งอยู่ในปราสาท จึงได้ผ่าดูพบหญิงสาวอยู่ข้างใน คาวีจึงช่วยนางออกมา และสังเกตได้ว่า ผมของนางงดงามและมีกลิ่นหอม

นางเล่าว่า นางชื่อ “จันทสุดา” เป็นธิดาท้าวพรหมจักร แห่งเมืองจันทนคร สาเหตุที่เข้าไปอยู่ในกลอง เพราะนกอินทรี ยักษ์ได้มาโฉบกินผู้คน พ่อแม่ของนางจึงให้นางมาซ่อนตัวไว้ใน กลองใหญ่ คาวีจึงคิดกลอุบาย หลอกให้นกอินทรีออกมา และ ใช้พระขรรค์ฆ่าตาย หลังจากนั้น คาวีจึงได้เป็นกษัตริย์ขึ้นครอง เมืองจันทนคร ครั้นถึงวันสงกรานต์ คาวีและนางจันทสุดา ลงสรงน้ำชำระร่างกายตามประเพณี แล้วเอาเส้นผมลอยน้ำ

มีเมือง ๆ หนึ่ง ชื่อว่า พัทธวิสัย ซึ่งมีท้าวสันนุราช เป็นเจ้าเมืองปกครองอยู่ ได้สร้างน้ำในแม่น้ำ แล้วพบเส้นผม ลอยน้ำมาช่างมีกลิ่นหอมมาก จึงหลงไหลในกลิ่นผมนั้น ทรงรับสั่งว่า ถ้าใครสามารถนำผู้หญิงที่ผมหอมนี้มาได้ จะมอบ ทรัพย์สมบัติให้กึ่งหนึ่ง ยายเฒ่าที่เป็นบริวารเอก ได้อาสาไปจับ ตัวมาให้และทำที่ไปขออยู่กับนางจันทสุดา ทำหน้าที่เป็นผู้รับใช้ และได้ล่วงรู้ความลับของคาวีที่ถอดดวงใจไว้ในพระขรรค์

เมื่อใดที่พระขรรค์ถูกไฟไหม้ คาวีก็จะสิ้นชีวิต ยายเฒ่า
เจ้าเล่ห์จึงออกอุบายจะฆ่าคาวี เพื่อชิงตัวนางจันทสุดาไปให้แก่
ท้าวสันนุราช ระหว่างทำพิธีสร่งน้ำ ยายเฒ่าใจร้ายได้แอบเอา
พระขรรค์ไปเผาไฟ ทันใดนั้นคาวีก็สิ้นใจทันที จากนั้นยายเฒ่า
จึงพาตัวนางจันทสุดา ไปถวายให้กับท้าวสันนุราช แต่สุดท้าย
ท้าวสันนุราช ก็ไม่สามารถจับเนื้อต้องตัวนางได้ เพราะตัวนาง
ร้อนดั่งไฟ ยากที่จะแตะเนื้อตัวได้

ดอกบัวที่เสี่ยงทายที่อยู่กับฝ่ายหลวิชัยเหี่ยวแห้ง ทำให้เกิดกลางไม่ดี หลวิชัยจึงออกเดินทางตามหาควาวิ เมื่อเดินทางถึงเมืองจันทนคร ก็พบพระขรรค์ควาวิถูกไฟเผา แต่ยังไม่สลายก็รู้ทันทีว่า น้องชายของตนเองยังไม่ตาย จึงตั้งจิตอธิษฐานให้พระฤๅษีมาช่วย โดยการขจัดพระขรรค์ให้เงาวิบ แล้วเอาน้ำล้างให้สะอาด ทันใดนั้นควาวิก็ฟื้นคืนชีพ แล้วเล่าความจริงให้ฟัง ทั้งสองพี่น้องจึงออกเดินทางตามหานางจันทสุดา

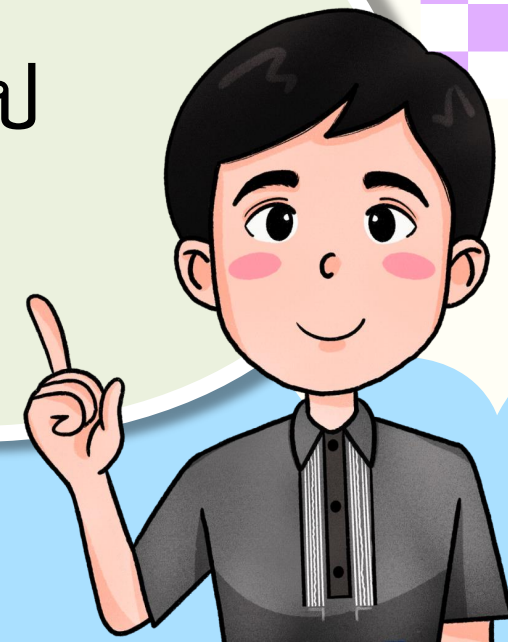
ทั้งสองเดินทางไปพบประกาศ หากใครสามารถชุบตัว
ท้าวแสนนุราช ให้กลับมาเป็นหนุ่มได้อีกครั้ง จะให้รางวัลอย่างดี
หลวิชัยและคาวิทราบดังนั้น จึงสมัครเข้าไป และออกอุบายทำ
พิธีชุบตัว โดยต้องมีกันแค่ ๒ คนเท่านั้น และใช้มานานถึง ๗ ชั้น
พร้อมหลุมสุมไฟเป็นกองเพลิงไว้ แล้วให้ท้าวแสนนุราชนั่ง
หันหน้าเข้ากองเพลิง พอที่เพลิงก็ผลัดท้าวแสนนุราชลงไปกอง
เพลิงสิ้นพระชนม์ทันที จากนั้นคาวิกี้แต่งตัวเป็นท้าวแสนนุราช

เมื่อควาเดินออกมา พวกสนมกำนัล เหล่าเสนาอำมาตย์
ต่างออกมาต้อนรับด้วยความยินดี จากนั้น พระควาได้พบกับ
นางจันทสุดา ทั้งสองต่างเล่าเรื่องราวสู่กันฟัง และได้ปกครอง
เมืองเป็นสุขสืบมาตลอดกาล

ที่มา : หนังสือนิทานพื้นบ้านสำหรับเด็กและเยาวชน
ชุดที่ ๑ ชุดวรรณคดี

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐ การอ่าน
นิทานเสริมปัญญาพัฒนาชีวิต โดยเขียนอธิบาย
คุณค่าและข้อคิดของเรื่อง หลวิชัยดาวิ แล้วสรุป
ลงในใบงานให้ถูกต้อง

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๑๐
เรื่อง การอ่านนิทานเสริมปัญญา
พัฒนาชีวิต
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ๓) ประเมินการอธิบายคุณค่าและ
ข้อคิดจากเรื่อง หลวิชัยคำวี

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ทำใบงานที่ ๑๐
เรื่อง การอ่านนิทานเสริมปัญญา
พัฒนาชีวิต
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว
ให้ส่งที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๑๐

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้าน เรื่อง หลวิชัยคำวี แล้วอธิบายคุณค่าของเรื่องให้ถูกต้อง

อธิบายคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน เรื่อง.....

๑) คุณค่าด้านเนื้อหา

.....
.....

๒) คุณค่าด้านวรรณศิลป์

.....
.....

๓) คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

.....
.....

๔) คุณค่าด้านการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริง

.....
.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

สรุปการทำกิจกรรม และตรวจสอบความถูกต้อง

แนวคำตอบ

คุณค่าด้านเนื้อหา

- ให้คติเตือนใจในการใช้ชีวิต เป็นพี่น้องต้องพึ่งพาช่วยเหลือกัน
- ให้คุณธรรมเรื่อง ความเมตตา ดังเช่นตอนที่แม่วัวให้ลูกเลือกินนม
- ให้ข้อคิดเรื่อง มิตรแท้ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลและเห็นอกเห็นใจกัน

แนวคำตอบ

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

- ใช้ภาษาเข้าใจง่าย กระชับ เป็นภาษามุขปาฐะ
- มีการเปรียบเทียบให้เห็นภาพชัดเจน
- มีการใช้ถ้อยคำที่ทำให้เห็นภาพของตัวละครชัดเจนมากขึ้น

แนวคำตอบ

คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

- สะท้อนวิถีชีวิตของผู้คนสมัยนั้นว่ามีการพึ่งพาอาศัยกันในยามที่มีปัญหาตกทุกข์ได้ยาก
- สมัยก่อนจะยกย่องผู้ที่มีความรู้ความสามารถเป็นชนชั้นผู้นำ
- ผู้คนในสมัยก่อน จะให้ความเคารพต่อครูบาอาจารย์

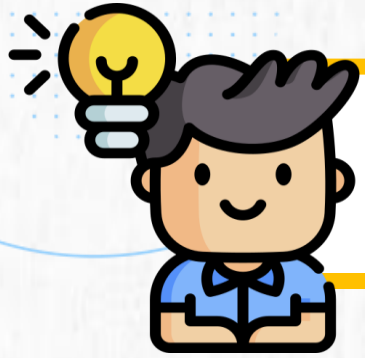

แนวคำตอบ

คุณค่าด้านการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริง

- สามารถนำคุณค่า ข้อคิด และคุณธรรมจากเรื่อง หลวิชัยดาวิ
ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การเคารพครูบาอาจารย์ การช่วยเหลือ
พึ่งพากัน การมีเมตตา และการซื่อสัตย์ต่อผู้มีพระคุณ

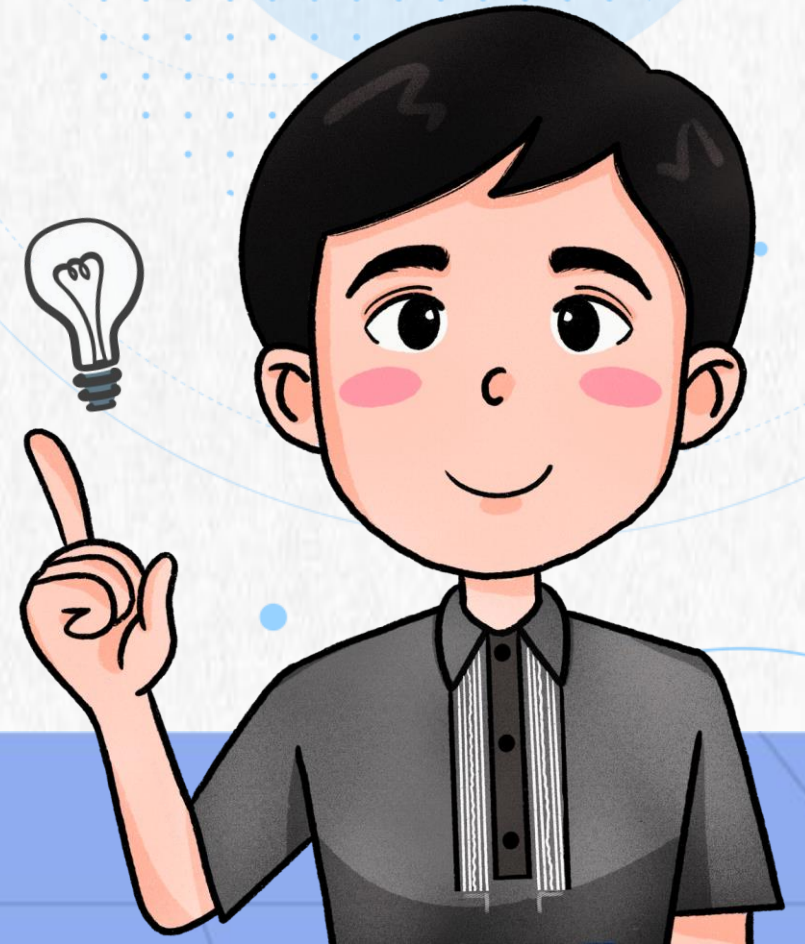

คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม : การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจาก
เรื่องที่อ่าน มีประโยชน์อย่างไร

คำตอบ : สามารถนำคุณค่าและข้อคิดจาก
เรื่องนั้น ๆ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

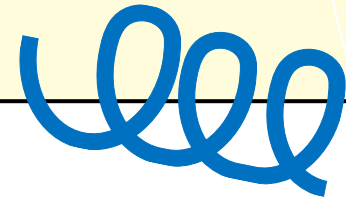
บทเรียนครั้งต่อไป

การพูดแสดงความรู้

สู่สำนวนไทย

รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบงาน เรื่อง พุดแสดงความรู้สู่สำนวนไทย
- รูปภาพสำนวนไทย

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

